

**DE TUCHTRAAD VOOR ADVOCATEN
VAN DE BALIES VAN HET RECHTSGEBIED
VAN HET HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL**

TWEEDE KAMER

Openbare zitting van 14 juni 2022

EINDBESLISSING

Inzake SBT208

De heer **X**, advocaat aan te balie te Brussel,

In persoon verschijnend.

Bijgestaan door : mr. **Y**, advocaat,

Dossier overgemaakt door:

de heer stafhouder van de Nederlandse orde van advocaten bij de balie te Brussel

en op vordering van:

de heer voorzitter van de tuchtraad voor advocaten van de Nederlandstalige ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel.

1. DE PROCEDURE

Bij aangetekende brief van 6 augustus 2020 werd door stafhouder Callens een tuchtonderzoek geopend lastens de heer **X** met betrekking tot volgende mogelijke tuchtrechtelijke inbreuken :

- *Mogelijke inbreuk op de deontologische regelen van kiesheid, waardigheid en rechtschapenheid (artikel 455 Ger.W. en artikel 1 Codex Deontologie voor Advocaten) door u met name op 25 juli 2017 schuldig te hebben gemaakt aan ongewenste seksuele intimiteiten of andere vormen van machtsmisbruik van een stagemeeester ten opzichte van een stagiair*
- *Mogelijke inbreuk op de beginselen van eer en waardigheid van de Orde doordat u voor dergelijke feiten doorverwezen bent door de raadkamer naar de correctionele rechtbank*

Eveneens bij aangetekende brief van 3 september 2019 werd mr. **Z**, advocaat aan de balie te Brussel, door de stafhouder aangesteld als onderzoeker-verslaggever.

Beide voormelde brieven bevatten een uitgebreide uiteenzetting van de klacht / feiten die aan het tuchtonderzoek ten grondslag liggen.

De heer X werd op 9 november 2020 door de verslaggever gehoord, bijgestaan door diens toenmalige raadsman, Mr. A.

Ook klaagster, mevr. B, werd gehoord. Van beide verhoren werd een Proces Verbaal opgemaakt dat aan het tuchtdossier werd gevoegd, samen met de brief van de Procureur Generaal bij het Hof van Beroep te Brussel dd. 22 december 2020 waarbij een vonnis van de correctionele rechtbank van Brussel ter kennis van de Stafhouder werd gebracht en toelating werd verleend inzage te nemen in het strafdossier. Een kopie van het strafdossier werd door de verslaggever opgevraagd en toegevoegd aan diens eindverslag, dat op 23 augustus 2021 door de verslaggever aan de Stafhouder werd overgemaakt.

Bij toepassing van art. 458 § 2 Ger.W. verzond de Stafhouder de zaak naar de voorzitter van de tuchtraad van de Nederlandstalige ordes van advocaten van het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel.

Bij aangetekende brief van 2 december 2021 dagvaardde de voorzitter van de tuchtraad de heer X tegen de zitting van 11 januari 2022.

Op deze zitting werd op verzoek van klaagster mevrouw B alsmede op verzoek van de raadsman van de heer X de zaak uitgesteld naar de zitting van 26 april 2022.

Op deze zitting was de heer X in persoon aanwezig en was hij bijgestaan door zijn raadsman, mr. Y.

Mr. C, advocaat bij de Balie te Brussel, werd als raadsman van mevrouw B, die afwezig was en vertegenwoordigd werd, gehoord.

Mr. Z deed uitvoerig verslag.

Nadien pleitte mr. Y en werd een conclusie en stukken neergelegd en tot slot werd de heer X gehoord.

De tuchtraad heeft vervolgens de zaak in beraad genomen en beraadslaagd met gesloten deuren.

De procedure werd overeenkomstig art. 457*bis* Ger.W. in het Nederlands gevoerd.

2. **DE FEITEN**

De feiten die aanleiding hebben gegeven tot het aanspannen van de tuchtprocedure kunnen als volgt worden samengevat :

In zijn aanstellingsbrief van 6 augustus 2020 heeft de stafhouder van de NOAB het voorwerp van het tuchtonderzoek als volgt omschreven:

“Voorwerp van het tuchtonderzoek

“Op 29 juli 2020 schreef Mevrouw B, uw voormalige stagiair, de stafhouder aan met de mededeling van feiten die zich voorgedaan zouden hebben op dinsdag 25 juli 2017. Omstreeks 19 uur zou u zich begeven hebben naar de kantoorruimte die toegewezen was aan Mevrouw B en zou u seksueel geladen commentaren gegeven hebben over de kledij van Mevrouw B. U zou uw hand op de schouder van Mevrouw B gelegd hebben, uw hand naar de heupen van Mevrouw B hebben laten glijden met een onmiskenbare uitnodiging om verder te gaan. Onder het uitbrengen van verdere erotische allusies zou u Mevrouw B vastgenomen hebben en u stevig tegen haar aangedrukt hebben zodat zij uw gehele lichaam kon voelen. Indien deze feiten bewezen zouden zijn, gaat het om ongewenste seksuele intimiteiten en/of een uiting van machtsmisbruik vanwege een stagemeester ten aanzien van zijn stagiair, een duidelijke ondergeschikte in het kantoorverband waarin zij werkzaam was.

Op 31 augustus 2017 zou Mevrouw B haar ontslag hebben ingediend en op 1 maart 2018 zou zij klacht met burgerlijke partijstelling hebben neergelegd tegen u. U zou verwezen zijn naar de correctionele rechtbank en deze zaak zou voorkomen op 15 september 2020.”

De correctionele rechtbank oordeelde:

“Het leggen van de hand op de schouder, noch het van op een korte afstand verbaal aangegeven dat men over iemands knie wil wrijven, kan tussen twee volwassenen als een aantasting van de seksuele integriteit worden beschouwd. Hoewel de rechtbank niet twijfelt dat beklaagde B bewust - en derhalve niet ongewild zoals beklaagde voorhoudt - langs achter heeft vastgenomen en B verrast werd door deze handeling, kan het iemand kortstondig bij de heupen nemen en langs achter tegen zich aantrekken in een “knuffel” zonder dat daarbij de geslachtsorganen of enige secundaire geslachtskenmerken met een erogene karakter werden geïrriteerd en waarbij op eerste verzoek onmiddellijk losgelaten werd, niet als een ernstige aantasting van de seksuele integriteit in de zin van artikel 373 Strafwetboek worden beschouwd. Hoewel het gedrag van beklaagde ten aanzien van B in de gegeven omstandigheden zondermeer manifest ongepast, maatschappelijk onaanvaardbaar en een stagemeester onwaardig is, kan het niet als een strafrechtelijk sanctioneerbare inbreuk op artikel 373 van het Strafwetboek worden gekwalificeerd.”

Mr. X heeft deze feiten zowel in het kader van het strafonderzoek als in het kader van dit tuchtonderzoek steeds betwist.

In het kader van het strafonderzoek werd Mr. X geconfronteerd met de transcripties van de opnames van twee gesprekken met mevrouw B van 31 augustus 2017, resp. 7 september 2017. Mr. X heeft tijdens die verhoren geen enkel bezwaar geuit tegen deze opnames. De verhoorders hebben vastgesteld dat Mr. X tijdens deze gesprekken zijn excuses zou hebben aangeboden. Op de vraag van de verhoorders heeft Mr. X gesteld dat er “geen sprake (was) van excuses want dat zou men kunnen interpreteren als een bekentenis en er was niets verkeerd gebeurd” (verhoor van 20 december 2019). Mr. X werd verder ook geconfronteerd met uitlatingen tijdens die gesprekken die desgevallend wel als een bekentenis zouden kunnen worden beschouwd (verhoor 20 december 2019).

Antwoorden die desgevallend als een bekentenis zouden kunnen beschouwd worden, waren volgens Mr. X ‘sarcastisch’ dan wel ‘ironisch’ bedoeld.

Tijdens zijn verhoor in het kader van dit tuchtonderzoek (**stuk 5**) heeft Mr. X gelijkaardige antwoorden gegeven.

In het kader van het tuchtonderzoek heeft Mr. X de versie van de feiten, zoals voorgesteld door Mevrouw B, betwist. Hij stelde: "Ik ben naar haar toe gegaan en heb mijn handen gedurende 2 à 3 seconden op haar schouders gelegd met de bedoeling om haar te troosten voor de problemen die ze had".

De rechtbank heeft "de verklaring van B geloofwaardig" geacht "in het bijzonder over hoe zij de feiten van die dag heeft beleefd en ervaren".

3. **DE TENLASTELEGGINGEN**

Luidens de oproepingsbrief van 8 september 2020 van de tuchtraad worden de heer X de volgende inbreuken op de deontologie ten laste gelegd :

- Inbreuken op de deontologische regelen van kiesheid, waardigheid en rechtschapenheid (artikel 455 Ger. W. en artikel 1 Codex Deontologie voor Advocaten);
- Inbreuk op de beginselen van eer en waardigheid van de Orde doordat u voor dergelijke feiten doorverwezen bent door de raadkamer naar de correctionele rechtbank

4. **HET STANDPUNT VAN DE HEER X**

De heer X betwist de feiten.

Zowel de feitelijke als procedurele overwegingen door de heer X gemaakt zullen door de Tuchtraad in het volgende onderdeel, bij de beoordeling, worden overlopen en waar gepast beantwoord.

5. **BEOORDELING**

a. Wat het middel betreft dat gestoeld is op vermeend "illegale" telefoonregistraties en het verzoek deze te weren uit het tuchtdossier.

Bij conclusie werpt de heer X, en thans voor het eerst, op dat de door mevrouw B lopende de strafklacht bijgebrachte transcripties van tussen hen gevoerde gesprekken onregelmatig zouden zijn en uit het tuchtdossier zouden moeten worden geweerd. Aanvullend merkt de heer X op dat de transcriptie van deze gesprekken eenzijdig en derhalve niet waarheidsgetrouw zou zijn.

De tuchtraad kan zich in het geheel van argumentatie van de heer X op dit punt allerminst vinden en dit om de volgende redenen:

- In tegenstelling tot wat de heer X voorhoudt is het niet verboden om een gesprek, waaraan men zelf deelneemt, te registreren met technische middelen. De principes van recht op privéleven en andere eraan gerelateerde rechter bieden enkel bescherming in gevallen waar naderhand het opgenomen gesprek wordt aangewend om misdrijven te plegen (bijv. chantage). In een arrest van het Hof van Cassatie dd. 9 januari 2001 (P.99.0235.N) werd uitdrukkelijk beslist dat het opnemen van een dergelijk gesprek met het oog op bewijsvoering toegestaan is.

- Waar wordt voorgehouden dat de door mevrouw B voorgebrachte transcripties eenzijdig en derhalve niet waarheidsgetrouw zouden zijn, verwijst de Tuchtraad naar het PV dd. 20.11.2019 waarbij, op bevel van de Onderzoeksrechter (en dit na verzoek van de heer X) werd overgegaan tot transcriptie van de audiogesprekken na inbeslagname. Het middel mist derhalve feitelijke grondslag nu het tuchtdossier, waaraan een integrale kopie van het strafdossier werd toegevoegd, wel degelijk een door een derde – neutrale – partij (namelijk de Federale Politie) analyse van de opgenomen gesprekken werd gemaakt.
- Uit het bij het tuchtdossier gevoegde strafdossier blijkt dat de heer X voor de strafgerichten nooit enig middel heeft opgeworpen tot verwijdering van de thans gewraakte bewijselementen, meer zelfs blijkt bij nazicht van de door hem voor de correctionele rechtbank ontwikkelde argumentatie dat hij zich beroept op de inhoud van deze gesprekken. Het komt de Tuchtraad dan ook vreemd voor dat men zich enerzijds beroept op gesprekken om er een argumentatie uit te halen om gelijktijdig, weze het in een ander debat, de wering ervan te vragen.
- In zoverre de heer X in conclusie verwijst naar artikel 160 Ger. W. tot staving van onrechtmatige aanwending van deze stukken, faalt diens argumentatie naar recht. Het gegeven dat mevrouw B als advocaat de opname heeft gemaakt is in essentie irrelevant nu de verhouding tussen de heer X en mevrouw B, op het ogenblik van de feiten, niet deze is van advocaat – cliënt doch wel deze van twee personen in een gezag relatie tussen stagiair en stagemester.
- Het gegeven dat de bandopnames op zich lopende de tuchtzak niet worden bijgebracht is al evenmin relevant, waarbij de Tuchtraad verwijst naar wat hoger werd uiteengezet in relatie tot de transcriptie van de gesprekken lopende het strafonderzoek, waartegen de heer X zich niet verzette.

Om deze redenen alleen beslist de Tuchtraad dat er geen redenen toe bestaan om de gesprekken, waarvan de transcripties in het dossier aanwezig zijn, te weren.

b. In zoverre een grond van niet toelaatbaarheid van de tuchtprocedure wordt opgeworpen om reden van een onwettige injunctie van de Procureur Generaal.

In conclusie werpt de heer X op dat de tuchtprocedure ontoelaatbaar zou zijn ingevolge een onwettige injunctie van de Procureur Generaal. De Tuchtraad deelt dit middel, dat zowel in feite als in rechte faalt, niet.

Een onderzoek wordt het vaakst uitgelokt door een klacht (wat in casu in oorsprong het geval is), maar de stafhouder kan steeds van ambtswege een onderzoek starten, zonder dat een advocaat, een cliënt, een burger, een rechtbank of in voorkomend geval de procureur-generaal een formele klacht hebben ingediend (art. 458 § 1, lid 1 in fine Ger. W), waarbij het de stafhouder is toegestaan zelfs naar aanleiding van een niet volwaardige klacht het onderzoek van ambtswege op te starten, net zoals het de Tuchtraad toegestaan is vast te stellen dat er geen geldige klacht is doch het onderzoek van de stafhouder als ambtshalve onderzoek te beschouwen (zie J STEVENS, Advocatuur, Regels en Deontologie, Antwerpen, Kluwer, 2015, 1240-1241).

Waar de procureur generaal bij diens brief van 22 december 2020 de stafhouder inlicht van feitelijke gegevens, ontgaat het de Tuchtraad op welke wijze sprake is van een positief injunctierecht, nu het de stafhouder – die nota bene reeds op voorhand een tuchtonderzoek naar de feiten had ingesteld – steeds vrij staat het naar oordeel van diens ambt gepaste gevolg aan de hem voorgelegde dossiers te geven. In die optiek is de brief van de procureur generaal – die steeds als vertegenwoordiger van de maatschappij het

recht heeft tuchtoverheden in kennis te stellen van feiten – louter een toevoeging aan een reeds lopend tuchtonderzoek.

Er is naar oordeel van de tuchtraad geen grondslag waardoor het tuchtonderzoek ontoelaatbaar zou zijn.

c. Over de vermeende ontoelaatbaarheid van de tuchtrechtelijke saisine.

In conclusie werpt de heer X op dat de saisine van de Tuchtraad beperkt is tot de tenlasteleggingen in de dagvaarding die het voorwerp hebben uitgemaakt van een tegensprekelijke ondervraging in de fase van het tuchtonderzoek.

De Tuchtraad stelt vast dat de heer X per aangetekende brief werd ingelicht van de reden en grondslag van het tuchtonderzoek, alsmede de voorlopig weerhouden kwalificaties. De Tuchtraad stelt vast dat de heer X door de tuchtonderzoeker werd gehoord over deze feiten. De Tuchtraad stelt tot slot vast dat de in de uiteindelijke oproeping tot verschijnen voor de Tuchtraad, navolgend de beslissing tot vervolging door de Stafhouder, identiek dezelfde feiten en kwalificaties worden weerhouden dan deze die van bij aanvang in het geding zijn.

Het middel door de heer X op dit vlak ontwikkeld mist derhalve naast feitelijke ook juridische grondslag. Het geheel van de procedure is regelmatig, zowel naar vorm en procedure, zodat er geen reden van ontoelaatbaarheid voorhanden is.

De Tuchtraad is regelmatig gevat.

d. In zoverre wordt voorgehouden dat de tenlastelegging louter is gestoeld op het “obiter dictum” in het vonnis van 13 oktober 2021 en buiten de saisine van de Tuchtraad zou vallen.

In zoverre het middel uitgaat van een premisse dat er sprake zou zijn van een “obiter dictum”, dan nog dat welk obiter dictum de saisine van de Tuchtraad zou bepalen, mist het feitelijke grondslag.

De voorliggende Tuchtvervolging is gestoeld op het geheel van het Tuchtdossier, daarin begrepen het aangehaalde vonnis van vrijspraak én het integrale gevoegde strafdossier.

Hierbij dient erop gewezen dat de tuchtrechter rekening moet houden met het principe dat de vaststelling van de feiten door de strafrechter bindend is voor de tuchtrechter, die niettemin bevoegd blijft om de feiten vanuit strikt professioneel oogpunt te omschrijven (J. Dujardin, Rechtspraak in tuchtzaken door de beroepsorden: toetsing aan de wettelijkheid door het Hof van Cassatie, Openingsrede 2000 - (stuk 9 bij het verslag namens de Stafhouder).

e. Wat de grond van de zaak betreft.

De tuchtraad acht de inbreuk op artikel 455 Ger.W. en artikel 1 Codex Deontologie voor Advocaten bewezen op onderstaande motieven:

- De Tuchtraad, op eigen motieven en op motieven zoals weerhouden door de Voorzitter van de Correctionele Rechtbank, meent dat door alle elementen van het dossier bewezen is dat de heer X, op de wijze zoals omschreven door mevrouw B, handtastelijkheden ten aanzien van haar heeft verricht en wel:
 - o Dat hij mevrouw B langs achter heeft vastgenomen
 - o Dat hij mevrouw B kortstondig bij de heupen heeft genomen en tegen zich heeft aangetrokken
- De Tuchtraad komt tot dit besluit op grond van de overeenstemmende verklaringen van mevrouw B, de in het strafdossier aanwezige verklaringen van getuigen waaruit alvast blijkt dat het door de heer X gegeven relaas van feiten en chronologie niet met de werkelijkheid overeenstemt, alsmede de inhoud van de gesprekken die tussen mevrouw B en de heer X werden gevoerd.
- De Tuchtraad deelt de door de heer X aan deze gesprekken gegeven uitleg allerminst, waarbij ten overvloede het de Tuchtraad ontgaat op welke wijze "ironie" of "sarcasme" als nuttige uitleg kunnen dienen, laat staan in de gegeven omstandigheden een gepaste houding van een stagemeeester – en ten overvloede elke persoon – ten opzichte van een stagiair zouden kunnen uitmaken.

Het is duidelijk dat door zich zo te gedragen de heer X de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid heeft geschonden. Dergelijk gedrag is in elke normale levensverhouding onaangepast, waarbij het gegeven dat er sprake is van een gezag situatie tussen stagemeeester en stagiair door de Tuchtraad als ernstig wordt beoordeeld.

Het door de heer X vertoonde en bewezen verklaarde gedrag is maatschappelijk onverantwoord, manifest ongepast en een stagemeeester volstrekt onwaardig.

De Tuchtraad is hierbij evenwel van oordeel dat het tweede onderdeel van de tenlastelegging wat in essentie gestoeld is op de loutere verwijzing naar de correctionele rechtbank door de raadkamer, niet bewezen is. Het tuchtdossier bevat geen enkel element dat op deze tenlastelegging betrekking heeft noch werd de heer X lopende het tuchtonderzoek over dit aspect van de vervolging gehoord. Bovendien erkent de Tuchtraad op dit vlak het navolgend vrijsprekend vonnis.

De tenlastelegging van inbreuk op de deontologische regelen van kiesheid, waardigheid en rechtschapenheid is wel genoegzaam bewezen.

6. STRAFMAAT

De bewezen verklaarde inbreuk als hoger omschreven dient gesanctioneerd te worden.

Het dossier samengesteld door de verslaggever is dermate gestaafd dat de inbreuken zijn bewezen. Er is evenmin enige reden om de huidige tuchtprocedure te schorsen tot uitspraak werd gedaan over de door Mr. X lastens mevrouw B neergelegde klacht (art. 417 juncto 477 Ger. W.).

Gelet op de aard van de bewezen verklaarde inbreuk is de tuchtraad van oordeel dat de sanctie van schorsing van het Tableau gedurende een termijn van 14 dagen, waarbij de tenuitvoerlegging van deze schorsing integraal wordt uitgesteld (artikel 460, vijfde lid, Ger W.), gepast is.

7. **DE KOSTEN**

In de oproepingsbrief van 8 september 2020 worden pro memorie vermeld maar niet begroot, zodat de tuchtraad er geen uitspraak kan over doen.

OM DEZE REDENEN DE TUCHTRAAD VAN DE NEDERLANDSTALIGE ORDES VAN ADVOCATEN VAN HET RECHTSGEBIED VAN HET HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

De zaak behandelend en beslechtend.

Verklaart de vordering van de voorzitter van de tuchtraad ontvankelijk en acht de tenlastelegging bewezen.

Wijst het verzoek van de heer X om de behandeling van de zaak *sine die* te verdagen, af.

Spreekt de tuchtsanctie van schorsing voor een termijn van 14 dagen van de heer X van het tableau van de Nederlandse orde van advocaten bij de balie te Brussel uit. Beslist hierbij om de effectieve tenuitvoerlegging van deze schorsing uit te stellen voor het geheel van de opgelegde schorsing.

Aldus uitgesproken te Brussel op 14 juni 2022.

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging:

Stafhouder Vincent Coigniez, voorzitter

Mr. Dirk De Greef, assessor

Mr. Hilde Derde, assessor

Mr. Koenraad Geerts, assessor

Mr. Tom Bauwens, assessor

Waren aanwezig op de uitspraak van huidige beslissing:

Stafhouder Vincent Coigniez, voorzitter, advocaat te Leuven

Mr. Monique Den Dulk, secretaris, advocaat te Leefdaal

Was eveneens aanwezig bij de behandeling:

Mr. Monique Den Dulk, secretaris, advocaat te Leefdaal

Stafhouder Vincent Coigniez, voorzitter

Mr. Dirk De Greef, assessor

Mr. Hilde Derde, assessor

Mr. Koenraad Geerts, assessor

Mr. Tom Bauwens, assessor